

Vinterens Standsning af Forretningerne ogsaa vilde falde ind under „anden Aarsag“, er dette ikke Tilfældet, thi naar her er Tale om at standse, menes en endelig Standsning, og det kan ikke kaldes en endelig Standsning, som f. Ex. foraar-fages af Striker. Hvis en Mand f. Ex. gaar fallit den ene Dag og lukker Værkstedet op den næste Dag ved Midler, han fourneres med andetsteds fra, foreligger efter min Opfattelse ikke denne Virkning, Børgten ligger paa det endelige, men naar endelig Standsning finder Sted, hvad enten det sker paa Grund af Konkurs eller anden Aarsag, maa i alle Tilfælde Kontrakten være bortfalden. Ved det sidste Stykke er at bemærke, at vi have foreslaaet, at det skulde bortfalde. Et Par ærede Medlemmer have derimod villet optage det, men ikke paa dette Sted, derimod som en af de Grunde, der kunne bevirke, at Lærlingen eller hans Forældre eller Børge kunne have Kontrakten. Hvis ærede Medlemmer ikke maatte bifalde vort Forslag, saa ville vi subsidiært anbefale at holde paa Regjeringens, idet vi anse det for heldigere end det af de ærede Medlemmer stillede; med andre Ord: vi anse det for heldigere, at Kontrakten erklæres for at skulle bortfalde i et saadant Tilfælde, end at en af Parterne faar en Ret til at fordrø den hævet. Grunden dertil er for det Første den, at man maa ikke stille sig ensidig paa Lærlingens Standpunkt, men man maa ogsaa tage det nødvendige Hensyn til Mesteren. Naar hans Kone dør, kan han ogsaa være interesseret i at kunne gaa bort fra Forholdet. Nu skal han have fremmed Betjening i Huset, og saa er han ikke tjent med f. Ex. at have Huset fuldt af kvindelige Lærlinge, saa er der et Billighedshensyn, der maa tages til ham, i Følge hvilket man siger: saa skal han ogsaa kunne slippe ud af Forholdet. Det er det ene Hensyn. Dernæst vil det ogsaa være mindre genert for Lærlingen, naar hun ikke behøver at sige op, thi det at skulle komme og sige op, er altid Noget, som kan være ubehageligt, fordi det er en Slags Mistillidsvotum til Mesteren; i Særdeleshed naar Nogle gjøre det og Andre ikke, saa trykker den Ene sig maasse for at gjøre det, og saa bliver Resultatet maasse det, at de blive i Forholdet, hvor de dog kunde have Lyft til at komme ud deraf. Denne Ubegagelighed slippe de for, naar Loven giver Mesteren et Mistillidsvotum og siger: Kontrakten skal være bortfalden, saa er der ikke Spørgsmaal om, at Parterne udsættes for den Ubegagelighed selv at skulle opsigge den. Endelig, hvis man vil sige: „hvorfor skal Kontrakten bortfalde, naar Parterne ere fornøiede med den?“, saa vil jeg dertil sige: „der er jo, hvis Bestemmelsen bliver staaende, ikke Noget til FINDER for, at de Dagen efter kunne slutte en ny Kontrakt, saaledes, at det i Virkeligheden ikke vil have nogen-somhelst reel Ubegagelighed for dem; men principalt holde vi paa, at der ikke er nogen Grund

til at fastholde denne Bestemmelse, og den Betragtning, som vi have lagt til Grund derfor, er den, at naar en kvindelig Lærling skal betroes en Mand til Oplærelse, saa er det Hovedhensyn, der maa tages, det, om Manden er en brav og hæderlig Mand, som man kan betro den paagjældende Pige. Det er det ene afgjørende Hensyn, som der bliver at tage, om han er en Hædermand, og er han det, saa ophører han ikke at være det, fordi Konen dør eller drager fra ham, og saa er det ikke nogen Grund til at give ham et Mistillidsvotum i et saadant Tilfælde, thi hvis han igrønt er en Mand, der gjør sin Pligt, vil han ogsaa drage Omsorg for, at der for den Mulighed, at Konen dør, sørges for et andet kvindeligt Tilfyn, saa at disse Lærlinge ikke komme til at savne det husmoderlige Tilfyn. Hvis man ikke tør gaa ud fra, at Manden for den Eventualitet, at Konen dør, vil gjøre sin Pligt lige overfor Lærlingen og drage Omsorg for kvindeligt Tilfyn, kan man overhovedet heller ikke gaa ud fra, at han er en Mand, der vil gjøre sin Pligt i andre Retninger, og saa kan man ikke betro ham den paagjældende Lærling, saa sætter man hende ikke i hans Hus. Det er altsaa Sagen, at det at betro hende til en saadan Mand, forudsætter, at man har en saadan Tillid til ham, at han heller ikke vil svigte sin Pligt for den Mulighed, at Konen dør. Det kan ikke nytte, at man siger: det kan være Hensyn til Konen, der er taget, man har anset hende som den, der kunde værge imod Mandens Svagheit. Det kan der ikke være Tale om i Lærlingeforholdet. Vil en Mand der misbruge Tilliden, kan det ske, selv om Konen igrønt er en brav Kone. Det er altsaa den Betragtning, vi fastholde, at har man fat Lærlingen i hans Hus, saa er det, fordi man har Tillid til Manden, og saa vil han heller ikke svigte den under andre Omstændigheder. Dernæst er der et andet Hensyn, vi ikke kunne undlade at fremhæve. Hvis man siger, at den Lærling, der saaledes er i Huset hos Mesteren, kan gaa sin Vej, naar Konen dør, saa vil Følgen naturligvis være den, at ingen Mester vil tage kvindelige Lærlinge i sit Hus, tilmed da ogsaa Ansvar for Sygdom er større for det Tilfælde, at de ere i Huset, end naar de ere udenfor det. Det er ogsaa et Hensyn, at man ikke bør affkære disse Lærlinge fra det Gode, som det i Virkeligheden er, at kunne være i Huset hos Mesteren, men som man udsætter sig for at berøve dem ved at vedtage disse Bestemmelser. Hvad dernæst angaar de Endringsforslag, vi have tilladt os at stille til § 12, da vil den høitagtede Indenrigsminister jo fremdeles ikke gaa ind paa at medtage de Exempler, som vi have ment at burde tilføie; men jeg vil dog henstille, om de ærede Medlemmer ikke maatte finde Grund til at holde paa disse, thi jeg har dog egentlig ikke hørt Nogen paastaa, at de Exempler, som ere opstillede, ikke skulde være